

projecte lingüístic

escola norai

juny 2022

Índex

0. Introducció

0.1. Presentació del document

1. Context sociolingüístic

1.1. Alumnat

1.2. Entorn

2. Les llengües de l'escola

2.1. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

2.1.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

2.1.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

2.1.2.1. Llengua oral

2.1.2.2. Llengua escrita

2.1.2.3. Atenció de la diversitat

2.1.2.4. Materials didàctics

2.2. La llengua castellana

2.3. Altres llengües: Llengües estrangeres i estratègies generals

3. Organització i gestió

3.1. Organització dels usos lingüístics

3.1.1. Llengua del centre

3.1.2. Llengua de relació amb famílies

3.1.3. Educació no formal

3.2. Plurilingüisme al centre educatiu i actituds lingüístiques

3.3. Criteris metodològics i organitzatius per a l'aprenentatge de les llengües

3.3.1. Decisions organitzatives

3.3.2. Plantejaments sobre l'adquisició del llenguatge, la didàctica de les llengües i la gestió coordinada de les llengües

3.3.3. Estratègies d'organització flexible de l'alumnat:

3.3.4. Espais de coordinació entre el professorat

3.3.5. Espais de diàleg, criteris de treball i estratègies d'avaluació

3.4. Biblioteca escolar i pla de lectura de centre

3.4.1. Objectius

3.4.2. Idees claus que promou el pla de lectura de centre

4. Qualificació professional dels docents

5. Projecció del centre

0. Introducció

0.1. Presentació del document

L'article 131 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya atribueix a la Generalitat competències en matèria d'educació i l'article 143.1 la competència exclusiva en matèria de llengua pròpia; per tant, pot determinar el règim lingüístic del sistema educatiu amb la finalitat de garantir la integració i la cohesió social, així com la normalització lingüística del català, i de l'aranès a l'Aran. Així, d'acord amb l'article 35.2 de l'Estatut, que regula el sistema educatiu a Catalunya, es garanteix a tota la població escolar, sigui quina sigui la seva llengua habitual en iniciar l'ensenyament, assolir en completar l'educació obligatòria el compliment del deure i l'exercici del dret de conèixer amb suficiència oral i escrita el català i el castellà.

La Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística, estableix que la manca de normalització de la llengua catalana, la seva dimensió relativament reduïda en el context internacional i la composició lingüística diversa del país, exigeixen una política lingüística que ajudi eficaçment a normalitzar la llengua pròpia del país i, alhora, que garanteixi escrupolosament els drets lingüístics de tota la ciutadania.

La Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, regula el règim lingüístic derivat de l'Estatut d'autonomia de Catalunya en el títol II, del règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya, que encara no ha estat objecte d'un desplegament, ja que no es disposava dels informes, els estudis i les enquestes necessaris per dur a terme aquest desplegament.

L'element nuclear del model lingüístic escolar de Catalunya és el projecte lingüístic del centre. En aquest sentit, l'article 14 de la Llei d'educació determina que els centres públics i els centres privats sostinguts amb fons públics han d'elaborar, com a part del projecte educatiu, un projecte lingüístic que emmarqui el tractament de les llengües al centre.

El Decret Llei 6/2022, de 30 de maig fixa els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius a l'efecte d'establir els aspectes relatius a l'organització de l'ensenyament i l'ús de les llengües oficials en cada centre.

El projecte lingüístic s'ha d'ajustar al que estableixen els articles 10, 11, 12 i 16 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, i l'article 5.1.e del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.

1. Context sociolingüístic

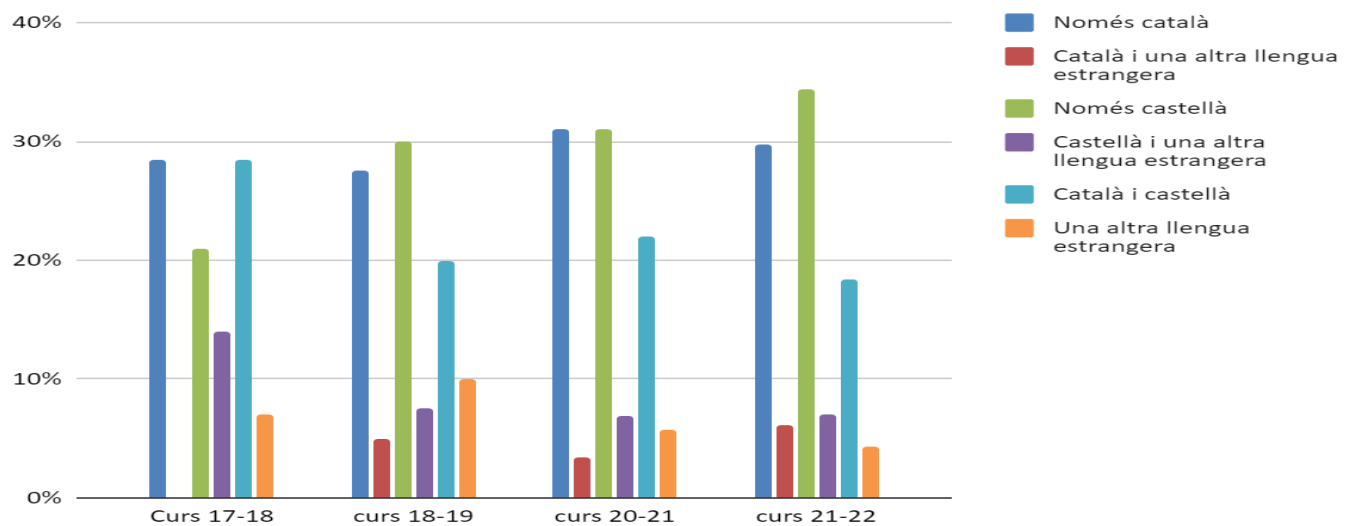
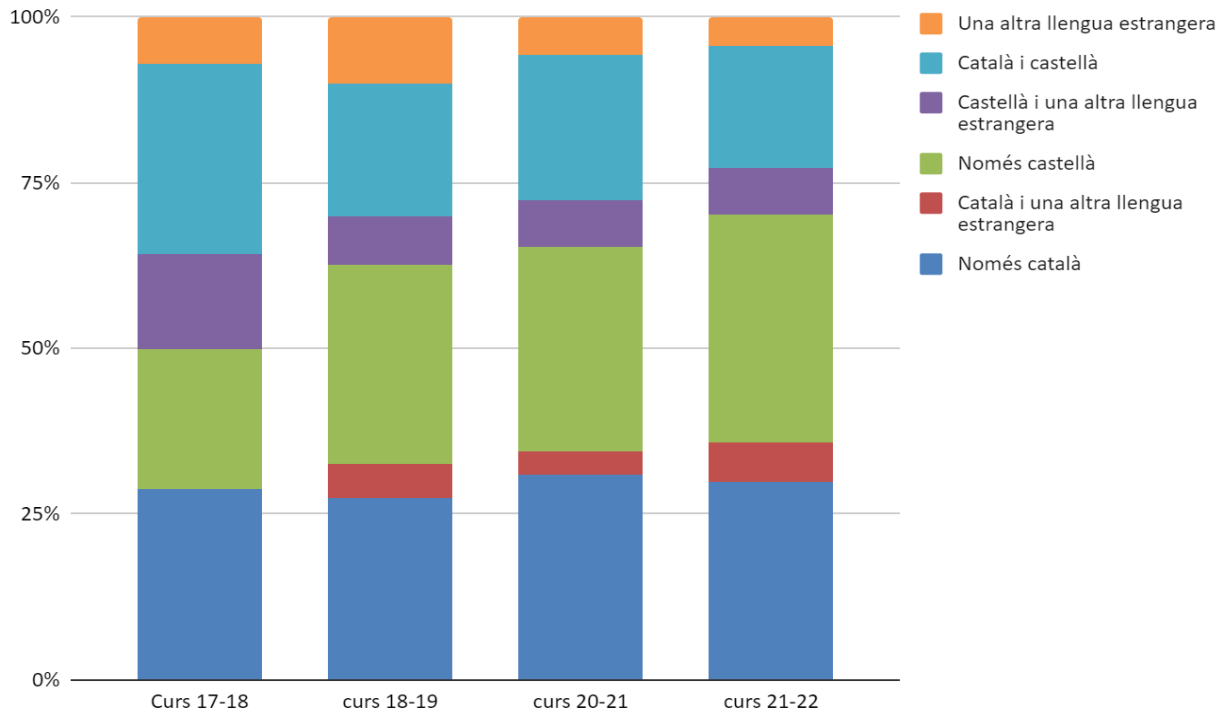
1.1. Alumnat

L'actual projecte es contextualitza a l'Escola Norai, escola de recent posada en funcionament, situada a Montgat, i que no compta encara amb tota l'etapa completa d'Educació Primària. És per això que cal atendre la configuració, pel que fa a l'ús de la llengua, de la nostra comunitat educativa ja que serà aquesta diversitat cultural i lingüística del nostre alumnat (que es modifica cada curs a causa del creixement) la que s'haurà de tenir en compte a l'hora de fixar els criteris sobre el tractament de les llengües.

Escola Norai

PROJECTE LINGÜÍSTIC

En aquest sentit, el següent gràfic recull l'evolució d'aquesta configuració des de l'obertura de l'escola:

1.2. Entorn

Població (2017)		11.748		
Cultura i esports	Montgat	Maresme	Catalunya	
Població de 2 anys i més. Per coneixement del català. 2011				
L'entén	10.340	404.957	6.949.344	
El sap parlar	8.484	326.496	5.345.484	
El sap llegir	8.877	344.353	5.750.348	
El sap escriure	6.295	252.721	4.069.219	
No l'entén	194	15.116	356.728	
Total	10.534	420.074	7.306.072	

Font: Idescat

Segons aquestes dades, en el municipi de Montgat només un 53,6 % sap escriure el català. No es coneixen altres dades municipals sobre el coneixement d'altres llengües.

2. Les llengües de l'escola

2.1. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

2.1.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

Tenint en compte els objectius prioritaris del sistema educatiu, pel que fa a les qüestions lingüístiques, l'escola vetlla per tal que el català, com a llengua pròpia sigui la llengua normalment emprada com a llengua vehicular i d'aprenentatge. L'alumnat, en finalitzar l'educació primària ha de poder comunicar-se correctament, de forma oral i escrita en les dues llengües oficials catalana i castellana.

2.1.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

2.1.2.1. Llengua oral

El català és la llengua d'ús habitual per als membres de la nostra comunitat educativa i és la que utilitzem com a comuna. No hi ha cap membre de la nostra comunitat que conegui la llengua catalana i en desconegui la castellana, la qual cosa ens fa pensar que el coneixement del català facilita la integració de les persones en la nostra comunitat i els ofereix més possibilitats comunicatives i més opcions d'accés a la cultura. És per això, que els esforços educatius van en aquesta línia d'afavorir les situacions comunicatives en català.

2.1.2.2. Llengua escrita

L'aprenentatge de la llengua escrita es dona en contextos significatius per als infants i constitueix un dels eixos fonamentals de l'escola. Aquest aprenentatge s'inicia a P3 en llengua catalana i atenent a la relació natural entre so i grafia. Posteriorment, a partir de primer, s'inicia l'aprenentatge de la llengua escrita també en castellà.

2.1.2.3. Atenció de la diversitat

Tot i que la llengua vehicular i de comunicació és el català, el procés d'acollida de l'alumnat dona prioritat al clima de confiança i seguretat a transmetre als alumnes els primers mesos d'estada al centre. L'actual projecte preveu el català llengua d'acollida de l'alumnat nouvingut i recomana utilitzar la llengua que millor afavoreixi la familiarització. En la mesura que les mestres coneixen aquestes llengües poden utilitzar reforços lingüístics que facilitin la comprensió per part de l'infant.

2.1.2.4. Materials didàctics

Els materials didàctics a l'aula es troben en les tres llengües d'aprenentatge a l'escola: català, castellà i anglès. Donat que l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura s'inicia en català, hi ha una proporció més elevada de material en aquesta llengua.

2.2. La llengua castellana

La llengua castellana a nivell oral està molt present a l'escola, ja que és la llengua de comunicació familiar de forma majoritària. La llengua de comunicació entre infants en situacions espontànies és majoritàriament el castellà. Quan el castellà sorgeix de forma espontània, rep el mateix tractament que el català per part de les mestres: es fan correccions, es fa la devolució correcta i es promou l'assimilació del bon ús per part de l'alumnat, convertint-se en llengua d'aprenentatge en situacions programades i espontànies.

2.3. Altres llengües: Llengües estrangeres i estratègies generals

Com a llengua estrangera l'escola ofereix l'anglès. L'aprenentatge de la llengua estrangera es fonamenta a la nostra escola en dues condicions: L'exposició dels infants a l'ús d'aquesta llengua, de forma abundant i en un nivell més alt que el que posseeix l'alumnat, i la utilització de la llengua de manera significativa, amb un propòsit real i en diferents contextos.

La mestra de referència ha de ser flexible a l'hora d'usar l'idioma estranger, els infants aniran acostumant-se poc a poc a l'ús d'aquesta llengua, però no podem pretendre que de primeres tots els infants acceptin positivament aquesta proposta. Els que no ho vulguin, han de sentir-se còmodes i rebre ajuda i suport en català o castellà per no generar rebuig cap a la llengua estrangera: insistir en no canviar al català comportaria una relació i reacció contrària a la que pretenem.

3. Organització i gestió

3.1. Organització dels usos lingüístics

3.1.1. Llengua del centre

La legislació educativa estableix que la llengua catalana ha de ser el vehicle d'expressió i comunicació normalment emprat, tant en les activitats internes del centre com en les de projecció externa.

La llengua catalana no és únicament una llengua objecte d'aprenentatge. És la llengua de la institució i, per tant, la llengua d'ús habitual a tots els espais del centre, en la relació amb la comunitat educativa i amb tots els estaments socials en general.

Les activitats internes dels centres, tant orals com escrites (reunions, actes, informes i comunicacions); les exposicions dels professors, les activitats d'aprenentatge i d'avaluació, la interacció entre docents i alumnes i les activitats de formació del professorat es duen a terme en llengua catalana, a excepció de les activitats que tinguin com a objectiu explícit promoure el coneixement i l'ús d'altres llengües. Les activitats administratives, les comunicacions entre el centre i l'entorn i la documentació que expedeix el centre es duen a terme normalment en llengua catalana.

En les manifestacions culturals i públiques i en les activitats de projecció externa del centre s'utilitza la llengua catalana com a vehicle normal d'expressió.

En les actuacions del centre en què intervenen institucions i entitats de l'entorn, s'utilitza normalment la llengua catalana, amb l'objectiu de garantir-ne la continuïtat i la coherència educativa, tant pel que fa a l'aprenentatge com a l'ús, i amb la finalitat de contribuir a la cohesió social.

Es trasllada als professionals encarregats de la gestió de les activitats no docents (menjador escolar, activitats extraescolars, etc.) informació sobre els usos lingüístics de l'escola acordats en el projecte lingüístic.

La retolació dels espais del centre és en llengua catalana, llengua de referència del sistema educatiu. La presència d'altres llengües en l'espai físic del centre (parets, rètols, etc.) es circumscriu a les produccions dels alumnes.

Els equips docents són conscients de l'ús professional que fan de la llengua i del fet que són un model lingüístic de referència per als alumnes.

3.1.2. Llengua de relació amb famílies

La llengua d'ús amb les famílies és el català, tant de forma oral com escrita. L'objectiu de la comunicació amb les famílies no és, però, l'aprenentatge, sinó l'entesa i el diàleg, la transmissió d'un projecte educatiu i la col·laboració i cooperació entre les dues parts. Per això l'ús de la llengua catalana ha d'esdevenir el codi de convivència i ha de ser adaptat, en les comunicacions del centre, a les llengües familiars, especialment en el període d'acollida de les famílies al centre i sobretot per a les famílies estrangeres que s'integren per primera vegada en el sistema educatiu.

En aquest sentit, a demanda de les famílies, es tradueixen els correus electrònics enviats i les tutores vetllen per traduir la informació escrita que es dirigeix a les famílies que mostren problemes de comprensió del català. El Departament d'Educació també ofereix servei de traducció per a aquelles situacions que així ho requereixin i quan el centre no tingui les eines que garanteixin la comunicació.

3.1.3. Educació no formal

El català és la llengua emprada tant en l'espai de migdia com en les acollides i activitats. El monitoratge d'aquests serveis coneix el projecte Educatiu del centre i, per tant, també el projecte lingüístic i les estratègies que el centre porta a terme per a l'aprenentatge de les llengües.

3.2. Plurilingüisme al centre educatiu i actituds lingüístiques

L'escola té com a objectiu donar visibilitat i reconeixement a les llengües vinculades als orígens familiars de l'alumnat estranger, promoure el seu aprenentatge i, si escau, adaptar les comunicacions del centre. L'escola ha de vetllar perquè els infants desenvolupin una competència plurilingüe i intercultural que generi actituds positives i de respecte envers la diversitat lingüística i cultural.

3.3. Criteris metodològics i organitzatius per a l'aprenentatge de les llengües

3.3.1. Decisions organitzatives

Generalitzar els enfocaments competencials en l'ensenyament de les llengües, tant en l'oralitat com en la lectura i l'escriptura per tal que l'alumnat desenvolupi la seva competència lingüística de manera integrada i global, a través de totes les àrees i matèries.

Dissenyar programacions de nivell, cicle i etapa en què es recullin i distribueixin de manera coherent les competències lingüístiques, els continguts i els criteris d'avaluació continuada, amb l'objectiu de garantir una progressió real i efectiva de l'aprenentatge. Les programacions han d'incloure, a més, les mesures previstes per atendre els diferents ritmes d'aprenentatge dels alumnes.

Assegurar l'ús intensiu de la llengua catalana com a llengua vehicular d'ensenyament i aprenentatge, tal com estableix l'article 15 de la Llei d'educació.

Determinar els continguts que es vehicularan en llengües estrangeres curriculars i incloure'ls en les diferents programacions.

Preveure espais d'ús i d'aprenentatge de les diferents llengües en contextos reals o virtuals que intensifiquin la producció oral i escrita dels alumnes i potenciïn el treball cooperatiu.

Explicitar les activitats orientades a reconèixer, visualitzar i promoure les llengües vinculades als orígens familiars de l'alumnat.

3.3.2. Plantejaments sobre l'adquisició del llenguatge, la didàctica de les llengües i la gestió coordinada de les llengües

La metodologia centrada en propostes de treball de lliure elecció per a l'infant apropa l'aprenentatge de la llengua de forma funcional i significativa. La planificació de les propostes sistematitza l'aprenentatge de la lectoescriptura.

El treball globalitzat construeix el coneixement a partir de la conversa i el treball cooperatiu. Aquesta conversa ha de ser vehiculadora dels aprenentatges funcionals de la llengua i ha de servir perquè la mestra faci el retorn correcte de construcció, pronúncia correcció lèxica.

En la conversa contextualitzada, l'ús d'altres llengües d'aprenentatge i les transferències d'estructures comunes entre elles es dona de manera natural. El castellà serà llengua d'ús quan sigui convenient i s'afavorirà el bon modelatge i la correcció d'usos erronis, tal i com es farà en el català.

L'aprenentatge de la llengua anglesa s'oferirà de forma funcional, determinant uns espais d'utilització d'aquesta llengua (espai de tarda, conte setmanal, proposta, rotllana diària...)

S'aplicaran enfocaments metodològics i activitats orientats a ensenyar i aprendre les llengües de manera global per implementar una educació plurilingüe i intercultural.

El seguiment i l'avaluació de l'aprenentatge de l'alumnat, a partir de proves periòdiques, tan internes com externes, determinaran els nivells d'assoliment de les tres llengües a l'escola i motivaran la revisió de l'actual projecte lingüístic a través de les Programacions i Memòries anuals.

3.3.3. Estratègies d'organització flexible de l'alumnat:

L'organització dels grups amb alumnes de dos grups d'edats, organització present a l'escola i avalada pel projecte educatiu, facilita el modelatge entre uns alumnes i altres. El treball en petit grup cooperatiu és una de les estratègies per a una ensenyament individualitzat i un millor tractament de la diversitat. L'aprenentatge de la llengua es beneficia d'aquestes metodologies, com a qualsevol aprenentatge.

3.3.4. Espais de coordinació entre el professorat

S'establiran els criteris d'avaluació per a cada nivell i àrea de coneixement entre tot el professorat assignat al cicle.

S'afavorirà la reflexió docent i es consensuaran els objectius d'aprenentatge tant pel que fa a la coordinació vertical, és a dir entre cursos, cicles i etapes, com pel que fa a la coordinació horitzontal, pròpia d'un mateix curs, cicle o etapa.

3.3.5. Espais de diàleg, criteris de treball i estratègies d'avaluació

L'avaluació la portarà a terme tot el professorat que orienti les propostes de treball. Cada final de curs es donarà compliment de l'avaluació de cada infant amb les graelles de criteris d'avaluació,

Escola Norai

PROJECTE LINGÜÍSTIC

això permetrà fer el seguiment de la competència lingüística de l'alumnat i, si s'escau, modificar algun aspecte de l'actual projecte lingüístic.

3.4. Biblioteca escolar i pla de lectura de centre

La principal acció escolar de dinamització lingüística i comunicativa que es porta a terme per incrementar el domini i l'ús de les llengües és el pla de lectura basat en la biblioteca escolar. La biblioteca escolar és un espai educatiu i dinàmic, un centre de recursos que conté documents en tot tipus de suport per a l'aprenentatge i per a la recerca. És un servei per al desenvolupament del currículum i del projecte educatiu de centre adreçat al professorat, a l'alumnat i a tota la comunitat educativa. La seva missió és facilitar l'accés i difondre els recursos d'informació afavorint els processos de construcció del coneixement.

La biblioteca escolar és un recurs fonamental per a l'adquisició de les competències bàsiques i el desplegament dels continguts curriculars a totes les àrees i etapes educatives. Així esdevé un element clau per a l'assoliment de la competència informacional, el foment de la lectura i l'adquisició d'aprenentatges autònoms.

La biblioteca escolar es comunica i interacciona amb les seves comunitats d'usuaris utilitzant les tecnologies de la informació i la comunicació, integrant-se als entorns virtuals d'aprenentatge i als sistemes d'informació del centre. D'aquesta manera deixa de ser una biblioteca exclusivament en un espai físic per ser una biblioteca que conté, també, espais virtuals per a la consulta i per a la comunicació.

En el nostre projecte l'entorn, ric i estimulant, és un dels pilars, el que sustenta la nostra metodologia. Aquest entorn, que ha de transmetre cultura, ha d'oferir la possibilitat de posar a l'abast dels infants recursos d'informació.

La nostra escola no compta amb un espai físic que pugui ser la biblioteca, en el sentit clàssic d'espai on es troben junts tots els llibres. Per això proposem un nou ús i un nou model de biblioteca, no tan lligat a l'espai físic sinó a l'ús que dels llibres es fa. Proposem la creació de zones de lectura i zones de consulta que donin resposta als objectius del projecte.

3.4.1. Objectius

Organitzar i gestionar la informació i el fons documental

La biblioteca recull i gestiona informació i documents en les tres llengües d'aprenentatge de l'escola que donen resposta a les necessitats del Projecte educatiu del centre. La seva gestió (selecció, adquisició, catalogació i difusió) requereix de personal format, especialitzat i coneixedor del centre educatiu.

Impulsar la lectura

La biblioteca impulsa el Pla de lectura del centre, un document de centre que, a partir de les necessitats detectades en una anàlisi prèvia, recull els objectius, les metodologies i les estratègies necessàries per assegurar l'assoliment de la capacitat de llegir, de comprendre i d'interpretar textos, la capacitat d'utilitzar la lectura com a eina d'accés a la informació i desenvolupar l'hàbit lector i el gust per llegir en les tres llengües d'aprenentatge de l'escola.

Escola Norai

PROJECTE LINGÜÍSTIC

Facilitar l'adquisició de les competències en l'ús de la informació

La biblioteca, conjuntament amb l'àrea tecnològica, i amb l'objectiu d'aprofitar les sinèrgies del centre educatiu, ha de proporcionar eines i estratègies per fomentar la competència en l'ús de la llengua i la informació i fer que aquesta competència esdevingui un escenari formatiu a l'abast de l'alumnat i del professorat.

Proveir de serveis i recursos per a l'aprenentatge

La biblioteca facilita fonts d'informació i recursos diversos i útils per a l'alumnat, el professorat i les famílies. Així mateix, planifica i desenvolupa serveis i activitats per fer conèixer la biblioteca escolar, els seus serveis i recursos per promoure la lectura i l'accés a la informació, d'acord amb els criteris que s'expliciten en el Projecte educatiu del centre.

Col·laborar amb l'entorn

La biblioteca escolar col·labora i treballa conjuntament amb les entitats de la zona i s'implica en els plans de foment de la lectura i l'ús de les tecnologies de la informació i comunicació.

3.4.2. Idees claus que promou el pla de lectura de centre

- la personalització dels aprenentatges
- la integració de les alfabetitzacions múltiples
- el treball per projectes
- la participació activa de l'alumnat en la construcció del coneixement
- l'accés a continguts de qualitat per al desenvolupament d'habilitats i competències
- el desenvolupament de curiositats intel·lectuals i hàbits de recerca
- la pràctica del pensament crític i creatiu
- la formació literària, la creació d'ambients lectors i nous models d'aprenentatge de la lectoescriptura
- l'accés a la cultura digital
- la necessitat d'espais i propostes per a l'aprofundiment
- el treball transversal i la docència col·lectiva i compartida
- la connexió amb l'entorn, la projecció i socialització dels aprenentatges
- l'equitat i la cohesió social.

4. Qualificació professional dels docents

El repte principal del docent de qualsevol disciplina acadèmica és garantir que els alumnes assoleixin els objectius que prescriu el currículum mitjançant la metodologia més rigorosa, eficaç i motivadora possible. En aquest sentit, la formació dels docents és cabdal i ha de garantir un bon domini de les llengües que imparteix i de les estratègies metodològiques que utilitza per garantir-ne l'aprenentatge a través de la planificació de la formació docent (de caràcter individual o en el marc de programes institucionals o projectes de centre). L'escola compta amb un Pla de formació que anualment s'actualitza a partir de les necessitats formatives de l'equip educatiu.

D'altra banda, l'equip directiu reconeix com a necessari en el centre un perfil d'àmbit lingüístic:

- Lingüístic en llengua estrangera (Aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera: anglès)

5. Projectió del centre

La projecció externa del centre es fa bàsicament mitjançant l'espai web i les xarxes socials. La llengua d'ús és el català:

<https://agora.xtec.cat/escola-norai-montgat/>

https://www.instagram.com/escola_norai_montgat/

<https://twitter.com/escolanorai>

NOTA:

El projecte lingüístic ha estat aprovat pel Consell escolar de centre el dia 29 de juny de 2022.

Sílvia Guillamot

Directora

Juny 2022